

M.J. van der Meulen
 Psychological screening of temporomandibular disorder patients
 Amsterdam: Universiteit van Amsterdam, 2011
 142 bl.
 ISBN 978 90 6464 500 6

Temporomandibulaire disfunctie

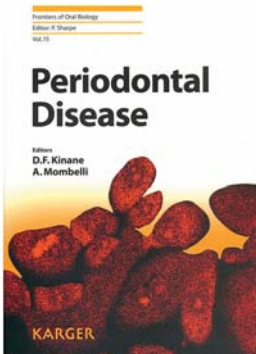
In het verleden werd temporomandibulaire disfunctie veelal gezien als pijnreactie op tandenknarsen, klemmen of dwangmatig dichtbijten. De laatste jaren dringt het besef door dat psychologische factoren een minstens zo belangrijke oorzaak zijn. Dit moet echter wel wetenschappelijk worden onderbouwd. Dit proefschrift doet verslag van onderzoeken naar 2 aspecten daarvan: 1. de relatie tussen zelfgerapporteerde orale parafuncties en de psychologische factoren gemeten met de Research Diagnostic Criteria for Temporomandibular Disorders (RDC/TMD) en 2. de betrouwbaarheid van Nederlandse versies van de Oral Health Impact Profile (OHIP), waarmee de levenskwaliteit in relatie tot de mondgezondheid kan worden gemeten.

In het promotieonderzoek werd de relatie tussen gerapporteerde orale parafuncties, zoals tandenknarsen, klemmen, nagelbijten of bijvoorbeeld vacuümzuigen met de tong, en pijnintensiteit onderzocht bij een groep van 500 patiënten. Geconcludeerd werd dat er geen of nauwelijks relatie bestond tussen diverse orale

parafuncties en pijn veroorzaakt door temporomandibulaire disfunctie. Desondanks was 60% van de patiënten van mening dat er wel een relatie was en geloofde 90% in staat te zijn de parafuncties te verminderen. Deze correlatie was weliswaar het sterkst bij de patiënten met de hoogste frequentie van parafuncties, maar bij hen was er significant minder vertrouwen in het zelf kunnen verminderen ervan.

Voor het onderzoek werd een Nederlandse versie van de OHIP-lijst gevalideerd en werd gekeken of een kleiner aantal items mogelijk was (5 en 14 in plaats van 49). De interne consistentie en de test-hertestbetrouwbaarheid van de items werden hierbij onderzocht. Het bleek dat met 14 items uit de OHIP-lijst betrouwbare metingen kunnen worden gedaan.

Dit promotieonderzoek bevestigt dat psychologische factoren een belangrijke rol spelen bij parafuncties en pijnklachten veroorzaakt door temporomandibulaire disfunctie. Voor een tandarts die temporomandibulaire pijnklachten behandelt is dit dus een interessant proefschrift.

D.F. Kinane, A. Mombelli (red.).
 Frontiers of oral biology 15.
 Periodontal disease
 Basel: Karger, 2012.
 180 bl., geïll. € 153, 00
 ISBN 978 3 8055 9833 0

Parodontale aandoeningen

“Een noodzakelijk naslagwerk voor de algemeen practicus die tegenwoordig meer dan oppervlakkige kennis moet hebben van alle aspecten van de orale fysiologie”, aldus de omschrijving van deze serie door de uitgever. Deze eis is wellicht wat te veel gevraagd, zeker omdat deze serie die sinds 1974 de orale biologie beschrijft, niet eerder parodontitis heeft opgenomen. Het lange wachten is uiteindelijk beloond met deze dwarsdoorsnede van de pathofysiologie van parodontitis.

Het resultaat mag er zijn. In 10 hoofdstukken komen actuele inzichten in de totstandkoming van biofilm, de rol van neutrofielen en antimicrobiële peptiden in de afweer, de bruikbaarheid van proefdiermodellen bij de interactie van gastheer en microbiologie, en nieuwe farmacologische therapeutische mogelijkheden uitgebreid aan de orde. Door de hele uitgave heen wordt duidelijk gemaakt dat de oorzaken en de effecten van parodontitis zich niet beperken tot het parodontale weefsel.

Dit is geen klinisch boek over de behandelmogelijkheden van parodontitis. Toch is er vanuit de pathologie-biologie ruim aandacht voor de niet-chirurgische beheersing van de biofilm. Systematisch worden de diverse behandelmogelijkheden beoordeeld om op basis van het patiëntenprofiel de keuze te kunnen maken voor 'kwadrant-gewijs', 'full-mouth scaling' of 'full mouth disinfection'. Mombelli levert een sterke bijdrage door vraaggericht de rol van antibiotica bij parodontale therapie ter discussie te stellen.

In de bijdrage over de biologische achtergrond van regeneratieve therapie komen veel voorkomende chirurgische procedures aan bod (membraamtechniek, glazuurmatrixeiwitten) en dierexperimenteel gebruik van Platelet-Derived Growth Factor en Bone Morphogenetic Protein. Ten slotte wordt de mogelijke veelbelovende rol van lipoxinen besproken in de remming en genezing van parodontitis.

Afsluitend nog 2 kritische kanttekeningen: het boek is prijzig en de behandelde materie is mogelijk snel gedateerd. Voor geïnteresseerden in de onderliggende processen van parodontitis is deze uitgave echter een aanrader.